

EDITORIAL

Neustávající příval nových a nových právních předpisů zejména z oblasti veřejného práva vede k neodbytné otázce: co za tím vším je? Co nutí regulátory a jejich pomocníky zasahovat do života neznámých lidí nevyžádanými recepty na chování? Jaké jsou jejich skutečné motivace? Čí potřeby se tím ve skutečnosti plní?

Přesně to nebudeme vědět nikdy, ale za významnou částí právních předpisů bude postoj, který lze ve zkratce podat takto: „*Já vím, co je pro tebe to nejlepší a všechno to dělám jen pro tvoje dobro.*“ Je to postoj nápravců světa konajících vždy s tím nejlepším svědomím.

Náprava světa – v jakékoliv podobě – má v sobě jedno těžko odolatelné lákadlo. Moc. Komfortní, rozptylující, paliativní moc, která omlouvá případné chyby a vyživuje hladové ego nápravce (a také vše, co se na něj přilepilo).

Napravovat své bližní a žádat od nich naplnění vlastních ambicí je podstatně pohodlnější než vyžadovat totéž od sebe. Prvním lákadlem napravující moci je pohodlí (to ale bývá obvykle první obětí tam, kde chce nápravce zesílit apel na okolí svým doslova strhujícím příkladem).

Moc také příjemně rozptyluje. Náročný program záchrany světa vytěžuje nápravce natolik, že mu nezbývá sil na konfrontaci s neradostným stavem jeho vnitřního světa (kam by jinak musel zaměřit vlastní úsilí).

Bolesti z vlastní nedostatečnosti a pocity viny za ne(s)plnění ideálu nápravce zmírňuje tak, že je zuřivě promítá na druhé. Svůj vlastní odraz v zrcadle vidět nechce. Tím nevidí ani to, že všichni jsme rovnocenní hráči v dramatu, kterému říkáme realita.

Domnělé slabosti druhých jsou mu pak záminkou k pohrdání a nikoliv zdrojem soucitu a pochopení. Jsou-li spojeny – a ony zpravidla jsou spojeny – s bolestí z vlastní (ale také jen domnělé) nedokonalosti, nevyhnutelně míří k jedinému možnému závěru: to okolí potřebuje napravit, ne já.

Náprava světa poskytuje také určitou imunitu. Dokonce i úplným začátečníkům: na autoškolu se přeci také netroubí. Vystoupáme-li ve svých abstraktních konstrukcích dostatečně vysoko, už ani neucítíme kouř z hranic, které jsme ve snaze o nápravu světa zapálili (sirkami, které jsme s jistotou náměšičníka našli ve smetí před vlastním prahem).

Nářek obětí se stává neslyšným, neboť špunty do uší jsou v povinné výbavě každého idealistického programu: *“Of all tyrannies, a tyranny sincerely exercised for the good of its victims*

may be the most oppressive. It would be better to live under robber barons than under omnipotent moral busybodies. The robber baron's cruelty may sometimes sleep, his cupidity may at some point be satiated; but those who torment us for our own good will torment us without end for they do so with the approval of their own conscience.” [C.S. Lewis, *God in the Dock: Essays on Theology (Making of Modern Theology)*].

Zastavit na kluzké cestě nápravců nás přitom může upřímné zodpovězení dvou jednoduchých otázek: Když vyrážím zachránit svět, jdu pomoci, nebo po moci? A kdo se takto ptá?

Josef Kotásek